

neajunsuri, personajele lor sunt credibile și au suficientă substanță pentru a transmite emoție în spectator. Petrică Păpușă, în aparițiile lui intermitente, reușește să fie o prezență impunătoare și surprinzătoare. Cu mijloace puține, concentrate mai mult pe expresivitate și mai puțin pe cuvânt, replicile lui fiind puține, rolul lui devine un tur de forță actoricească. Atât de bine și-a creat personajul, încât nu poți să nu vezi în el imaginea unui bărbat cuțitor, stăpân pe sine, care-ți dă senzația că pe chipul lui se suprapun trăsăturile, fermitatea și duritatea blândă a lui Clark Gable din *Pe aripile vântului*. Costumele sunt în spiritul personajelor fără îndoială, dar aș remarca rochia roșie fără de care povestea vieții Hildei nu ar fi fost crezută. Finalul piesei este foarte bine găsit și imprevizibil. Când, în sfârșit!, Hilda se hotărăște și îi dă cealaltă jumătate de bilet lui Bandi, inima ei nu mai rezistă și moare. Misterul morții lui Aurel este dezlegat prin dialogul dintre Hilda și fantoma lui: „Și tu, ca o doamnă, m-ai lovit cu toporul!” Dragostea dintre ei însă nu a murit: Aurel o ia protector lângă el pe pat și, într-un ultim gest de dragoste, îi închide ochii. O poveste bine încheiată și captivantă, într-un spectacol bun, despre pasiune, ură, egoism, trădare, răzbunare, crimă, dar și dragoste, cu suspans și ceva umor, este *Cutia Pandorei* de la Galați.

Teatrul Dramatic „Fani Tardini“ Galați – Cutia Pandorei de Katalin Thuróczy, traducere Anamaria Pop. Regia: Eugen Făt; scenografia: Gabriela Bondărescu Catargiu; regia tehnică: George Breabăn. Cu: Ioana Citta Baci (Hilda), Cosmin Panaite (Bandi), Petrică Păpușă (Aurel). Data premierei: 12 februarie 2010.

Mircea MORARIU

Cum vă place

Cum vă place de William Shakespeare, în regia Ancăi Bradu la Teatrul „Tomcsa Sándor” din Odorheiul Secuiesc, mi se pare înainte de orice un spectacol de un simbolism aparte și de o sobrietate elevată – și asta în pofida bogăției de imagini, a risipei de inventivitate venită din partea regizoarei și din cea a principalilor săi colaboratori. Montarea se constituie într-un exercițiu stilistic inteligent și inventiv, mustind de viață și de culoare, de o surprinzătoare siguranță și coerență a scriiturii. Spectacolul se mai individualizează printr-un discurs regizoral consecvent, care începe ca un arpeggiu și se dezvoltă cu fiecare nouă secvență, dobândind amploarea unei simfonii – simfonia elogiului vieții, a naturii și a naturalului. Anca Bradu ne poartă la o demonstrație – aceea a felului în care nefericirea de început a personajelor shakespeariene se metamorfozează în bună dispoziție, în jocuri senine, glume și infuzii solare – fără a cădea nicio clipă în demonstrativism. Fragmentarismul a fost pe deplin evitat, *montajul* se zămislește din scene ample „scrise”, cu atenție la caligrafie, dar evitându-se și eliminându-se calofilia, gratuitatea, imaginea de dragul imaginii. Scenele respective sunt armonios sudate între ele, forma nu mai e o obsesie de natură să creeze constrângeri, așa cum i se mai întâmplă câteodată regizoarei. Forma nu e tiranică, nu subminează conținutul, ci i se suprapune, relevând substanța, comentând-o și completând-o cu analogii și stări sugestive. Momentele esențiale sunt marcate prin sonorizări (muzica de scenă este semnată de Horváth Károly) și iluminări adecvate, imaginile sunt frumoase, mereu și mereu irump altele pe care le admiri, dar – ce e foarte important – ele nu sunt statice, nu copleșesc viața spectacolului, nu îi anulează dinamica, nu reprezintă scop în sine. Organizarea lor riguroasă de către regizoare este evidentă, dar e, deopotrivă, organică. Are palpit, are sevă, are poezie. Acestea fiind, pe cale de consecință, atuurile montării.

Nu i-a fost deloc simplu Ancăi Bradu să facă din spectacolul ei cu celebra piesă shakespeariană un succes. Dificultățile pe care le-a avut de surmontat regizoarea nu vin doar dinspre text, ci din locul puțin prietenos unde urma să fie înscenat acesta. Teatrul „Tomcsa Sándor”, unde ajung pentru a doua oară de când ființează el, își desfășoară activitatea în sala de spectacole a Casei de Cultură din municipiu. O sală construită cu zeci de ani în urmă, pe care Teatrul nu o poate

modifica fiindcă nu îi aparține, a cărei arhitectură a fost concepută în cel mai pur stil al „obiectivelor culturale” de odinioară, parcă dinadins gândite dacă nu să gătuie, oricum cu siguranță să limiteze creativitatea. E meritul Ancăi Bradu și al arhitectului Horațiu Mihaiu, semnatarul scenografiei că au „îmblânzit” la propriu acest spațiu absolut neprimitor. Mai întâi, Horațiu Mihaiu a anulat impresia de vagon excesiv de lung pe care o dă sala. A redus dimensiunea acesteia cam cu jumătate. A construit o punte ce leagă scena de capătul sălii, iar sala și scena se metamorfozează laolaltă, atunci când este cazul, în Pădurea Ardenilor. Multe dintre scenele de grup se consumă pe această punte, în mijlocul spectatorilor, care parcă își abandonează astfel condiția, devenind ei înșiși nu neapărat actori, dar sigur implicați afectiv în poveste, confirmând parcă spusele lui Jacques din scena a VII-a, actul al doilea: „O scenă-i lumea toată/Și toți bărbații și femeile nu sunt decât actori”. Anca Bradu și Horațiu Mihaiu au relevat, deopotrivă, opoziția ireducibilă dintre curtea lui Frederick, regele uzurpator, și locul în care s-a refugiat adevăratul Duce. Curtea primului e concentrată într-un spațiu sufocant, asemenea unei celule, plasat pe scenă. Totul amintește acolo de dictatură, de constrângere, de coerciție. Personaje purtând veșminte militare se amestecă cu Rosalinda și Celia care sunt asemenea unor eleve înghesuite la o masă extrem de îngustă și silite să învețe, astfel încât fuga lor și a lui Tocilă e o evadare mai mult decât necesară. Spectacolul aspiră, cred, și la sublinierea relației antinomice dintre Physis și Antiphysis. Pădurea Ardenilor devine locul în care parcă se aude îndemnul lui Rabelais „fais ce que tu voudras!”. Iar pentru relevarea acestor dimensiuni importantă e contribuția mișcării scenice, a coregrafiei concepută de Mălina Andrei. Uneori prin dansurile executate cu sete, cu poftă, cu o energie dezlănțuită, de interpreții rolurilor principale, dar și de cei ce au doar roluri episodice ori de figurație, ai impresia că, indiferent de clasa socială căreia aceștia îi aparțin în „viața din timp”, odată cu ieșirea în afara acestuia, cu plonjarea în spațiul luminos al visului și al libertății, cu toții au devenit adepții Zeului Pan. Profesorul Ion Zamfirescu definea *Cum vă place* drept o „fantezie plină de aer, lumină, tinerețe și dragoste” (*Istoria universală a teatrului*), în vreme ce Jan Kott socotea că în *Cum vă place* scenele de dragoste au „logica viselor”, iar „planurile, personajele, timpurile – trecutul, prezentul și viitorul – sunt amestecate; și poezia se amestecă și ea cu parodia”. Nimic mai mult din Jan Kott nu a reținut Anca Bradu în spectacolul său și cred că a făcut foarte bine.

Montarea presupune o distribuție numeroasă. Actorilor trupei stabile de la Odorheiu Secuiesc li s-au alăturat actori invitați din alte teatre, dar și o seamă de tineri iubitori de artă. Regizoarea a reușit să elimine discrepanțele dintre ei, a obținut omogenizarea necesară, fără ca prin asta să impună o aplatizare a jocului actoricesc și a valorilor individuale. Există, fără niciun fel de dubiu, performanțe actoricești în spectacol. Posta Ervin realizează cu bune efecte și aptitudini de diferențiere dublul rol al *Ducelui surghiunit* și al lui *Frederick*, lui Viola Gábor îi izbutește aproape la perfecțiune *Jacques Melancolicul*, Dunkler Róbert e, aparent, datorită costumului, un *Tocilă* foarte apropiat de modelul clasic al bufonului, pentru ca prin contribuții proprii să îmbogățească, fără a contrazice însă modelul cu pricina. Mi-au reținut atenția, de asemenea, Jakab Orsolya și Varga Márta (*Rosalinda*, respectiv, *Celia*), Antal D. Csaba (un *Orlando* plin de poezie), Mezei Gabriella și László Kata (*Phebe*, respectiv, *Audrey*), Fülöp Zoltán în *Adam* și travestiul lui P. Finczsiki Andrea în *Le Beau*, Csurulya Sándor în *Charles*, Dénes Gergely, interpretul lui *Amiens*, Szücs Olcsváry Gellert și Balász Csaba în *Corin*, respectiv, *Silvius*. Și m-am bucurat deopotrivă să văd profesionalismul, concentrarea și dăruirea ansamblului.

Cum spuneam, e pentru a doua oară când ajung la Teatrul „Tomcsa Sándor” din Odorheiu Secuiesc. Întâia oară, cu vreo patru ani în urmă, am văzut aici un remarcabil spectacol cu *Măsură pentru măsură*, în regia lui Alexandru Berceanu. Acum, un împlinit spectacol cu *Cum vă place*. Dacă ar fi să obiectez ceva e că acest colectiv artistic e nițeluş cam prea reținut, prea discret în a-și arăta împlinirile criticii. Un plus de curaj e justificat artistic, fără doar și poate.

Teatrul „Tomcsa Sándor” din Odorheiu Secuiesc – *Cum vă place* de William Shakespeare. Traducerea în limba maghiară: Nádasdy Ádám. Dramaturgia: Dunkler Réka. Regia: Anca Bradu. Scenografia: Horațiu Mihaiu. Muzica de scenă: Horváth Károly. Coregrafia: Mălina Andrei. Cu: Posta Ervin, Jakab Orsolya, Dénes Gergely, Viola Gábor, Varga Márta. Data reprezentației: 26 februarie 2010.